

Behandelingsvoorstel voor de commissie BEM

Onderwerp: Steun aan wederopbouw Azie

Cie-datum : 21 maart 2005

Cie-nummer: 2005BEM24

Procedure: in GS (na Cie. Vergadering) op: -	inspraak:nee
eerdere behandeling in cie: ja (10/1 en 15/2)	op: -
in PS: nee	op: -

Behandelend ambtenaar: F. de pater
Portefeuillehouder: J. Binnekamp

toestel: 3214

Inleiding

Tijdens de vergadering van 10 januari hebben PS besloten om E 1,162.300 te bestemmen voor de ondersteuning van de wederopbouw in door de Tsunami getroffen gebieden in Azie. Het geld zou moeten worden besteed in de sfeer van watervoorziening en sanitatie. In de GS vergadering van 11 januari is de heer Binnekamp aangewezen als coördinerend gedeputeerde.

Nadat dit besluit is genomen, is nagedacht over criteria, waaraan de te steunen projecten zouden moeten voldoen. Criteria die richting geven aan de besteding van de hulpelden: effectiviteit, bereik, aansluiting op bestaande lokale structuren, gebruik maken van lokaal personeel en materiaal, zicht op duidelijk resultaat.

Vervolgens is ambtelijk contact gelegd met de VEWIN, Aqua for All, het ministerie van Buitenlandse Zaken en IPO. De conclusie uit die gesprekken was tweeledig:

- Er zijn momenteel niet voldoende goede projecten voor handen om nu alles te besteden. Het zou ook niet verstandig zijn om nu het hele bedrag te besteden, omdat vaak na rampen blijkt dat na enige maanden tot een jaar pas goed inzicht is in wat er nodig is. Conclusie: besteed niet al het geld nu, maar in tranches;
- Geld niet te versnipperd besteden en niet apart projecten gaan zoeken, maar aansluiten op initiatieven van andere organisaties die daar goed geequipeerd voor zijn.

Op dit moment komt er één programma in aanmerking, dat aan de genoemde criteria voldoet: het Dutch water sector proposal for Tsunami affected Sumatra. Drie zitten er in de pijplijn voor onderzoek voor latere besteding.

Vervolg inleiding op pagina 2: ja

Wordt geagendeerd:

- om advies over de volgende vraag (vragen):
 - voor oriënterende bespreking, toegespitst op de volgende aspecten:
 - voor korte bespreking (er kunnen enkele kleine opmerkingen worden gemaakt) en vervolgens ter kennisneming.
- x ter kennisneming, het stuk wordt niet besproken.

Vervolg inleiding:

Het Dutch water sector proposal for Tsunami affected Sumatra is een initiatief van de waterleidingsbedrijven in Nederland, waar enkele consultancybedrijven en overheden waaronder twee provincies zich reeds achter hebben geschaard. Het project geniet de goedkeuring, mogelijk ook financiële steun van de rijksoverheid. Het project beoogt om Noord-West Atjeh (zwaarst getroffen gebied) de drinkwatervoorziening te herstellen en een deel van de noodzakelijke sanitatievoorzieningen. In totaal bereikt het project 150.000 tot 200.000 mensen, wonend in de stedelijke gebieden en buitenwijken ($\pm 75\%$).

Het project is opgedeeld in twee fasen: een overbruggingsfase om mensen op korte termijn van drinkwater te voorzien en een reconstructiefase om de destijds aanwezige infrastructuur geheel te herstellen. Voor de eerste fase is 3,5 miljoen Euro nodig. Om het bedrag rond te krijgen is nog E 500.000 nodig. Voor de tweede fase is 13 miljoen nodig.

In het project wordt samengewerkt met de Indonesische overheid en de waterleidingsbedrijven op Atjeh. Er wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van daar aanwezige expertise en menskracht en lokale materialen. Garantie voor slagen van dit project ligt onder meer in het feit dat één van de Nederlandse waterleidingsbedrijven al jarenlang een twinningrelatie onderhoudt met een waterleidingsbedrijf op Atjeh, dat veel van de oorspronkelijke infrastructuur in de 80-er jaren door Nederlandse bedrijven (enkele nu betrokken bij initiatief) is aangelegd en dat de VEWIN (koepel waterleidingsbedrijven) contacten met de zusterkoepel in Indonesie heeft.

Drie voorstellen voor mogelijke besteding in de nabije toekomst:

- de tweede fase (reconstructie) van het Dutch water sector proposal for Tsunami affected Sumatra;
- aanleggen van drinkwatervoorziening en sanitatie op het platteland; project van Care Indonesie. Geld wordt via Aqua for All besteed (zie hieronder);
- kleine water en sanitatie projecten via Aqua for All (A4A). A4A is opgericht door de beroepsverenigingen van de waterwereld en is de enige organisatie in Nederland die zich richt op de ondersteuning van waterprojecten in Derde Wereldlanden. Steun wordt gegeven in de vorm van geld en expertise. A4A heeft een expertpool van meer dan 100 mensen met expertise in waterprojecten in derde wereldlanden. De projectvoorstellen komen binnen via andere Nederlandse organisaties. A4A krijgt nu veel aanvragen binnen voor kleine reconstructieprojecten. Het probeert die zoveel mogelijk via organisaties als NOVIB en UNICEF te laten financieren uit 555, maar soms kan dat vanwege urgentie niet. A4A heeft nu behoefte aan een klein fonds, waaruit ze kleine rehabilitatieprojecten in Azië kan financieren.

Op 15 februari hebben GS besloten:

1. om het geld, dat bestemd is als bijdrage voor de wederopbouw van gebieden in Azië die door de Tsunami zijn getroffen, niet meteen, doch in tranches te besteden onder die voorwaarde dat GS binnen een half jaar besluiten hebben genomen over de besteding van het hele bedrag;
2. om nu E 500.000 te bestemmen voor de eerste fase van het waterproject op Atjeh, met de titel Dutch water sector proposal for Tsunami affected Sumatra;
3. om in te stemmen met nader onderzoek naar bestemming van geld voor de tweede fase van het Dutch water sector proposal for Tsunami affected Sumatra en voor twee projecten van Aqua for All;

Beoogd effect

Met de besteding van de toegezegde middelen voor de Tsunami slachtoffers beogen GS een bijdrage te leveren aan de wederopbouw van gebieden die sterk zijn getroffen. Met de bijdrage van de eerste tranche van E 500.000 worden 150.000 tot 200.000 mensen voorzien van drinkwater en een deel daarvan van sanitatievoorzieningen.

Argumenten

Voor de bijdrage aan het project van de Nederlandse watersector worden de volgende argumenten naar voren gebracht:

- het sluit aan bij een Nederlands initiatief, dat door al bestaande contacten en door interne kennis en expertise van het gebied cq. van het beleidsterrein effectief en haalbaar wordt geacht;
- het initiatief maakt zoveel mogelijk gebruik van lokale menskracht en expertise en lokale materialen;
- Nederland heeft vanwege het verleden een speciale band met Indonesië, hetgeen de keuze voor dat land voor de hand liggend maakt;

- De nederlandse watersector en het bedrijfsleven, dat bij het initiatief betrokken is, heeft in de 80-er jaren geholpen de drinkwaterinfrastructuur aan te leggen;

Met IPO heeft nauw overleg plaats gevonden. Het IPO steunt ons initiatief om een deel van het geld dat Utrecht beschikbaar stelt, aan het initiatief van de VEWIN te geven.

Kantttekeningen

In het geval van wederopbouw bij een ramp met dit formaat zijn er risico's te benoemen. In de eerste plaats is tussen de 25 en 75% van het personeel van de getroffen waterleidingbedrijven (5) op Atjeh overleden en vele anderen zo niet allemaal hebben familieleden te betreuren. Daardoor kan er minder dan normaal gebruik worden gemaakt van lokale menskracht en expertise. Of dit opgelost gaat worden door mensen in te schakelen van niet getroffen gebieden, moet nog worden onderzocht. Ook het risico van te weinig absorbtiecapaciteit speelt een rol. Dit risico wordt verkleind doordat met name de tweede fase van het project zwaar inzet op training en organisatie-ontwikkeling.

In de tweede plaats worden zwaar getroffen gebieden meestal overspoeld met hulp van andere overheden en met name ook door ngo's (niet gouvernementele organisaties). Dit kan het werk voor de waterleidingbedrijven enigszins bemoeilijken als andere organisaties zonder overleg met soortgelijke activiteiten in het gebied aan de gang gaan.

Financiën

De provincie heeft voor deze besteding (uiteraard) geen concreet budget beschikbaar. Dekking zal daarom plaatsvinden vanuit de algemene middelen.

De donatie zal als uitgave verantwoord worden onder rampenbestrijding. Deze post zal daardoor een aanzienlijke overschrijding te zien geven. Deze overschrijding komt in het rekeningresultaat tot uitdrukking en zal als zodanig gecompenseerd worden door óf overige exploitatievoordelen óf uit de algemene reserve.

Realisatie

Het geld zal onder strikte voorwaarden van een financiële en inhoudelijke verantwoordingsplicht worden overgemaakt naar de VEWIN, die reeds met het project is gestart.

Communicatie

Teneinde naar de buitenwereld uit te dragen waar het door PS toegezegde bedrag van 1,1 miljoen euro aan uitgegeven wordt, is een persbericht uitgegaan. Het onderwerp is tevens in de laatste Pyloon aan de orde geweest.

Bijlagen

Geen